

OBLIGATORISK HÄLSOKONTROLL VID INRESA – EXEMPEL PÅ VERKSAMHETSMODELL

I denna bilaga till styrningsbrevet om ändringarna gällande 16, 22 och 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar (VN/9047/2021) beskrivs en verksamhetsmodell som kan användas för att bekämpa covid-19-smitta i gränsöverskridande trafik då regionförvaltningsverket har fattat ett beslut om obligatoriska hälsokontroller enligt 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Verksamhetsmodellen beskriver de olika faserna vid resenärens ankomst till landet samt myndigheters och övriga aktörers roller i de olika faserna. Bilaga 2 innehåller en bild som åskådliggör verksamhetsmodellen.

Verksamhetsmodellen har utarbetats efter att de inre gränskontrollerna tagits i bruk på nytt och i ett läge då antalet resenärer som kommer in i landet är lågt på grund av olika länders rekommendationer och begränsningar. Modellen måste ses över på nytt om läget förändras.

Regionförvaltningsverket ska i enlighet med 16 § i lagen om smittsamma sjukdomar besluta att det är obligatoriskt att delta i hälsokontroller som ordnas av kommunen, om det är nödvändigt för att förebygga spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom. I hälsokontrollen ska ingå ett covid-19-test alltid när det behövs. I ett beslut som regionförvaltningsverket riktar till ett gränsövergångsställe kan verket till exempel beakta de situationer där den resenär som anländer till Finland kan visa upp ett intyg över ett negativt resultat av ett covid-19-test som fåtts före ankomsten till Finland eller ett intyg över genomgången covid-19-sjukdom.

Regionförvaltningsverket kan bestämma att de personer som kan visa upp ett tillförlitligt intyg över ett negativt testresultat som fåtts inom en viss tid före inresan eller ett intyg över genomgången sjukdom inte behöver delta i en obligatorisk hälsokontroll. Andra som kan lämnas utanför beslutet är till exempel små barn eller logistikpersonal som utför sådana arbetsuppgifter som är viktiga med tanke på försörjningsberedskapen. Regionförvaltningsverket kan dock också rikta den obligatoriska hälsokontrollen till alla resenärer, och då bedöms eventuella intygs betydelse i samband med hälsokontrollen. Verksamhetsmodellen beskriver bägge situationerna.

Målet är att alla de personer som anländer till Finland ska kunna visa upp ett intyg över ett negativt testresultat eller genomgången covid-19-sjukdom innan de kommer in i landet. Om en person inte kan visa upp något av dessa intyg vid inresa och hör till den målgrupp som omfattas av regionförvaltningsverkets beslut, ska personen hänvisas till provtagning i samband med hälsokontrollen omedelbart efter ankomsten. Researrangörer, flygbolag och rederier kan kräva ovannämnda intyg av sina kunder innan kunderna får stiga ombord.

Före inresan (FAS 0)

Före ankomsten till Finland ska resenären bekanta sig med de anvisningar och krav som gäller vid inresa samt med förfarandet vid gränsövergångsstället. Institutet för hälsa och välfärd informerar på sina webbsidor om de hälsosäkerhetsåtgärder som gäller resenärerna på nationell nivå under covid-19-pandemin. På regionförvaltningsverkens webbsidor informeras om besluten beträffande gränsövergångsställena. Kommunerna kan informera om de hälsosäkerhetsåtgärder som gäller gränsövergångsställena i det egna området. På gränsbevakningsväsendets webbsidor finns information om

de villkor som gäller vid inresa. Resenärer kan också använda Finetry-applikationen med anvisningar om inresa och information om villkoren för inresa.

För att säkerställa hälsosäkerheten i samband med resande är det viktigt att försöka få kontakt med alla som anländer till Finland och informera dem via flera olika kanaler. Myndigheterna kan få stöd för sin kommunikation till exempel av företag och näringsidkare inom resebranschen eller av hamn- och flygplatsaktörer.

Före inresan ska resenären ta ett covid-19-test eller skaffa sig ett intyg över genomgången covid-19-sjukdom i enlighet med myndighetsanvisningarna.

Ankomsten till landet (FAS 1)

I samband med ankomsten till landet ska resenärerna erbjudas möjligheten att tvätta händerna och uppmanas att använda mun- och nässkydd. Varje resenär ska ges den anvisning till resenärer som Institutet för hälsa och välfärd gett, där det berättas hur var och en kan förebygga smittspridning, hur man kan testa sig vid ankomsten, vilka som försätts i karantän och vad man ska göra om man misstänker att man blivit smittad av coronaviruset. Anvisningen till resenärer finns på flera olika språk.

De som anländer till landet ska informeras om förfarandet vid gränsövergångsstället. De ska informeras om regionförvaltningsverkets gällande beslut om obligatoriska hälsokontroller, om syftet med kontrollerna och om innehållet i hälsokontrollen. Resenärerna uppmanas att på begäran visa upp ett intyg över ett negativt resultat av ett test som tagits före resan eller ett intyg över genomgången covid-19-sjukdom. Resenärerna ska få anvisningar om hur hälsosäkerheten beaktas i förfarandet vid gränsövergångsstället och tydliga anvisningar steg för steg om vad resenären ska göra vid gränsövergångsstället.

Alla de personer som omfattas av regionförvaltningsverkets beslut hänvisas efter ankomsten till landet till en obligatorisk hälsokontroll. Även personer som inte omfattas av regionförvaltningsverkets beslut ska få testa sig för covid-19.

Kommunerna och samkommunerna ansvarar för samordningen av hälsosäkerhetsåtgärderna vid gränsövergångsställena. När det gäller vägledningen av resenärerna samt anvisningarna kan de samarbeta med övriga myndigheter samt flygplats- och hamnaktörer och näringsidkare.

Gränsbevakningsväsendet kan ge handräckning till exempel med att säkerställa hälsokontrollerna och med att vägleda resenärerna och kontrollera deras testintyg. Enligt 89 § i lagen om smittsamma sjukdomar kan även polisen, räddningsmyndigheter, försvarsmakten och Tullen ge handräckning om spridningen av en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom inte kan förhindras på något annat sätt.

Obligatorisk hälsokontroll (FAS 2)

Kommunerna ansvarar för organiseringen av hälsokontrollerna. Hälsokontrollen innehåller ett samtal med en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården, så att man kan bedöma om åtgärderna behövs och är nödvändiga för att förebygga att epidemin sprids. Hälsokontrollen i samband med ankomsten till landet innehåller ett covid-19-test alltid när det anses nödvändigt för att förebygga smittspridning. Om en person som anländer till landet inte har ett intyg över negativt resultat eller över genomgången covid-19-sjukdom

eller om personen misstänks vara smittad, ska resenären testas för covid-19 i samband med den obligatoriska hälsokontrollen.

Utöver behovet av ett test bedömer en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården dessutom om det behövs andra åtgärder för att förebygga smittspridning, såsom karantän- och isoleringsbeslut. Besluten om försättning i karantän eller isolering fattas av den läkare som ansvarar för smittsamma sjukdomar när kriterierna för dessa åtgärder uppfylls enligt lagen om smittsamma sjukdomar.

I och med ändringen av 22 § i lagen om smittsamma sjukdomar är personer som har utsatts för smitta eller som insjuknat i sjukdomen skyldiga att på begäran ge uppgifter om sig själv till en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården. Resenärernas uppgifter kan registreras antingen i det register över sjukdomsfall som avses i 39 § i lagen om smittsamma sjukdomar eller i patientuppgiftsregistret.

Vid hälsokontrollen får resenärerna anvisningar om vad de ska göra efter hälsokontrollen. Resenären ska få anvisningar till exempel om frivillig karantän och om hur detta går till eller om att personen ska gå och testa sig på nytt efter en viss tid. Personer som anländer från riskländer anvisas enligt rekommendationen av Institutet för hälsa och välfärd att gå och testa sig på nytt senare, eftersom smittorisken sjunker och man tar ett andra test senare. För att kunna anvisa till ett andra test, beställa tiden och säkerställa att testet tas krävs det uppgifter om resenärens identitet och vistelse- eller hemort i Finland. De uppgifter som anses nödvändiga med tanke på smittspridningen ska samlas in av personer som anländer till landet i samband med hälsokontrollen.

Åtgärder på hem- eller vistelseorten (FAS 3)

Kommunen och samkommunen ska sörja för att de personer som anländer till landet kan testa sig på nytt i enlighet med anvisningen av Institutet för hälsa och välfärd och att de testas senare efter ankomsten till landet. När testet tas två gånger minskar risken för att viruset sprids via personer som anländer till Finland.